

ТЪРГОВСКАТА ГИМНАЗИЯ – УСПЕШЕН СТАРТ В КАРИЕРАТА

Юлия Величкова

Професионална държавна търговска гимназия „Димитър Хадживасилев“ – Свищов

Резюме. Текстът разглежда условията, които създава гимназията за успешна кариера на своите възпитаници. Посочени са различни елементи на обучението, които подпомагат процеса на реализация.

Keywords: successful career; opportunities; alumni; learning elements; post-learning realization

ПДТГ „Димитър Хадживасилев“ – Свищов, е първото професионално икономическо училище в България. Мисията му е да развива личностния потенциал на ученика, като осигурява качествена общообразователна и професионална подготовка за придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности.

За своите 132 години Търговската гимназия дава успешен старт в кариерата на над 13 500 свои възпитаници от всички краища на България. В ПДТГ „Д. Хадживасилев“ се осъществява качествено професионално образование и обучение в различни икономически области, в т.ч. и туризма, чрез изграждане на модерна среда за учене, актуална и практична информация и връзка с професионалисти от бранша. Насочваме държавния план-прием към професии, за които има търсене на пазара на труда.

Партньорството с местния бизнес се състои в консултиране и съвместно разработване на учебни програми за ЗИП по предмети от професионална подготовка и за производствена практика на ученици от ПДТГ; провеждане на производствена практика на реални работни места; участие на работодателите в комисии за оценяване на изпитите по теория и практика на професията; консултиране на учебно-тренировъчните фирми; разработване на съвместни проекти и организиране на различни инициативи в областта на предприемачеството и дребния бизнес; менторство от опитни професионалисти и др.

Успешното съчетаване на общообразователната и професионалната подготовка с чуждоезиковите знания и умения и информационните и комуни-

кационните технологии допринасят за съизмеримост на учебните резултати с европейските образователни стандарти. Всички учители поддържат високо равнище на научно-методическа подготовка, за да поднасят на учениците актуална научна информация по интерактивен начин. Разнообразните форми за извънкласна дейност в ПДТГ „Д. Хадживасилев“, съобразени с интересите и дарованията на учениците, както и с предизвикателствата на времето, помагат за оползотворяване на свободното време и превръщане на училището в желана територия. Особено важен показател за качеството е реализацията на учениците. Тя започва от училищните им постижения в олимпиади, състезания и конкурси, разкриващи потенциала, дарбите и уменията на учениците, и продължава в успешния преход към висше образование и трудова заетост. Множеството получени отличия са повод за заслужено самочувствие и удовлетвореност от демонстрираните знания и умения и от положения труд.

Важна предпоставка за подготовка на високо квалифицирани кадри в областта на икономиката и туризма, за осъществяване на естествен преход на обучаемите от условията на обучение в училище към реалната работна среда както на българския, така и на европейския пазар на труда, е изградената и поддържана материално-техническа база. Тя отговаря на съвременните изисквания и позволява да се постига качествен и ефективен образователен процес. Всички учебни помещения са оборудвани със съвременни учеб-

ни мебели и учебни технически средства. Учебно-техническите средства осигуряват възможност за учене във виртуална работна среда, учене чрез правене и реално участие. Информационно-комуникационни технологии се прилагат във всички учебни часове. Във всяка класна стая има лаптоп, стационарен мултимедиен проектор, екран за прожектиране, бяла дъска, флипчарт, коркова дъска за съобщения, неограничен достъп до интернет. Масите в стаите са подвижни и позволяват за кратко време, без усилия да бъдат преместени така, че да осигурят възможност за прилагане на интерактивни методи за обучение. Училището разполага и с 13 таблета – за осъществяване на интерактивно обучение по английски език, и с четири интерактивни електронни дъски.

За провеждане на практическото обучение на учениците са оборудвани два учебно-тренировъчни центъра и четири специализирани кабинета за обучение по професии „Икономист“, „Икономист-информатик“, „Оператор информационно осигуряване“, „Сътрудник в малък и среден бизнес“, „Организатор на туристическа агентска дейност“. В специализираните кабинети за всеки ученик е осигурено работно място с компютър и свободен интернет достъп. Компютрите са с инсталиран приложен софтуер за работа в реално време – за управление на човешки ресурси, ТРЗ и личен състав, за склад, за търговски обект и магазин, за водене на компютърно счетоводство. Всеки кабинет за практическо обучение разполага с мултимедиен проектор, бяла дъска, екран за прожектиране, мултифункционално устройство – копир, факс, скенер и принтер. Кабинетите разполагат и с делова маса – мястото, където в началото на часа се определят целите на занятието, участниците, техните роли, конкретни практически задания и критерии за оценяване. Учителят е ръководител, консултант и партньор в обучението.

ПДТГ „Д. Хадживасилев“ разполага и с много добра спортна база – два физкултурни салона, фитнес център, голяма спортна площадка. Към тях има обзаведени модерни съблекални с душ кабинета, а санитарните помещения са по европейски стандарт. Ежегодно по проект за подпомагане на физическото възпитание и спорта се подменят и доставят различни спортни уреди и съоръжения.

Гимназията разполага с уникална аула с 230 места. В нея се провеждат тържества, ученически състезания, срещи, изложения, конкурси. Училището разполага още с богат библиотечен фонд с научна и художествена литература; информационно електронно табло; професионална озвучителна техника и радиоуредба, по която се излъчват предавания на ученическото радио; медицински кабинет; специализиран психолого-консултативен кабинет; училищен музей, съхраняващ историята на училището. От учебната 2017/2018 година гимназията разполага и със собствено общежитие. В училището е изградена достъпна архитектурна среда за хора в неравностойно положение. Материал-

но-техническата база в Гимназията непрекъснато се обновява със средства по национални програми и проекти и с помощта на дарения от фондация „Димитър Хадживасилев“.

За професионалното и кариерното развитие на учениците е изграден Център за кариерно ориентиране и предприемачество. Той представлява иновативен инструмент за подобряване на връзката между средното образование и пазара на труда в България. Целта е да вдъхнови младите хора да изследват потенциала си и да се развиват чрез иновации, въображение и творческа мисъл; да насърчи предприемачите да мислят глобално, превръщайки идеите си в реалност. Центърът е в помощ на учениците да научат повече за интересите и способностите си, за възможностите за продължаване на образованието и намиране на работа след завършване на училище. При осъществяване на дейността си Центърът си партнира с институции, висши икономически училища, организации, сдружения, училищното настоятелство и представители на местния бизнес. В него действат пет оперативни екипа: за професионално/кариерно ориентиране на ученици от ПДТГ; за обучение и възпитание в предприемачество; за партньорство с работодатели; за развиване на социално-културни интереси (извънкласни дейности); алумни – ДТГ.

Възпитаници на училището споделят какво е за тях Търговската гимназия, защо избраха да учат точно тук. Ето и обобщението на техните отговори:

– ПДТГ е авторитетно, модерно училище, което вдъхва респект и уважение и днес, както в миналото;

– възпитаниците на училището успяват в живота, тъй като навреме са получили безценен опит от своите учители;

– едно от малкото училища, което е запазило своите морални устои и нравствени ценности;

– учиш в необикновена сграда – паметник на културата. Това те задължава да оползотворяваш пълноценно времето в училище, да си отговорен, да намериш своя успешен път и да следваш мечтите си;

– работата в учебно-тренировъчните фирми дава ценни знания за света на бизнеса, икономиката, маркетинга;

– възможност за изява, за участие в различни състезания, конкурси и инициативи дори и на тези, които нямат достатъчно финансови средства – благодарение на финансовата помощ на фондация „Димитър Хадживасилев“;

– родителите ми са учили тук;

– защото всеки трябва да е икономист освен другото, с което ще се занимава.

Зад една фраза – самоактуализация на училищната организация, се крие огромно съдържание, включващо много дейности, за които се изискват висок професионализъм, висока отговорност, работа в екип, умения за мотивиране и непрекъснато учене и самоусъвършенстване, желание да бъдем иновативни.

Ще работим усилено Професионална държавна търговска гимназия „Димитър Хадживасилев“ да продължи да бъде успешен старт в кариерата на всички, които избират да получат своето професионално образование тук.

THE TRADE AND ECONOMICS SCHOOL AS A SUCCESSFUL CAREER START

Abstract. The text shows the opportunities that create the high school for a successful career for their alumni. Different learning elements, that support the post-learning realization process, are mentioned.

✉ **Ms. Julia Velichkova**

Chairman of the Methodological Association of Teachers in Vocational Training in Bulgaria
Head Teacher in Practical Training
“Dimitur Hadjivasilev” Vocational State Trade High School
Svishtov, Bulgaria
E-mail: dtg.svishtov@gmail.com